

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.42 A

(Prot. Nr.43; 3.§)

2013.gada 22.augustā

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr. p/11/03.01./15

Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta iespējamo pārkāpumu Latvijas augu aizsardzības līdzekļu ražotāju un tirgotāju asociācijas – LAALRUTA - un SIA „Baltic Agro”, SIA „Latagra”, LPKS „Latraps”, SIA „Scandagra Latvia”, SIA „Litagra”, SIA „KONEKESKO LATVIJA” darbībās

[1] Konkurences padome (turpmāk – KP) atbilstoši Konkurences likuma (turpmāk – KL) 6.panta pirmās daļas 1.punktam 2010.gadā uzsāka augu aizsardzības ķīmisko līdzekļu (turpmāk – AAL) tirgus uzraudzību (turpmāk – Uzraudzība). Pamatojoties uz Uzraudzībā noteiktajiem mērķiem, KP 31.01.2011. nosūtīja informācijas pieprasījumus vairākiem tirgus dalībniekiem, kas pēc Valsts augu aizsardzības dienesta sniegtajiem datiem¹ darbojas AAL vairumtirdzniecības tirgū Latvijā. KP 21.02.2011. saņēma SIA „Scandagra Latvia” 16.02.2011. vēstuli Nr.11/125 (turpmāk – Vēstule). KP, iepazīstoties ar Vēstulē sniegto informāciju, konstatēja, ka Vēstulē sniegtā informācija norāda uz iespējamu KL 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu. Izvērtējot sākotnējo informāciju, KP secināja, ka pastāv pamatotas aizdomas, ka KL 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma iespējamā pārkāpumā ir iesaistīti vēl pieci tirgus dalībnieki, kas darbojas AAL vairumtirdzniecības tirgū Latvijā, t.i., SIA „Baltic Agro”, SIA „Latagra”, LPKS „Latraps”, SIA „Litagara”, SIA „Agro Trade Latvija”. KP rīcībā esošā informācija norādīja, ka datus par minēto tirgus dalībnieku individuālajiem apgrozījumiem Latvijas augu aizsardzības līdzekļu ražotāju un tirgotāju asociācija (turpmāk – LAALRUTA) izplata saviem biedriem.

[2] KP 23.12.2011., pamatojoties uz KL 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 22.panta 2.punktu un 24.pantu, nolēma (Prot. Nr.61, 4.§) ierosināt lietu „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta iespējamo pārkāpumu Latvijas augu aizsardzības līdzekļu ražotāju un tirgotāju asociācijas – LAALRUTA un SIA „Baltic Agro”, SIA „Latagra”, LPKS „Latraps”, SIA „Scandagra Latvia”, SIA „Litagra”, SIA „Agro Trade Latvija” darbībās” (turpmāk – Lieta).

¹ 12.01.2011. vēstulē Nr.01-08/80

[3] KP, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu Nr.3-12/0218/18 11.04.2012, veica nepieteiktus apmeklējumus (turpmāk – Apmeklējums) SIA „Baltic Agro”, LPKS „Latraps”, SIA „Scandagra Latvia”, SIA „Litagra” un LAALRUTA juridiskajās un faktiskajās adresēs, lai pārbaudītu aizdomas par KL 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto pārkāpumu. KP Lietas ietvaros analizēja informāciju, kas iegūta Apmeklējuma laikā elektroniskajos datu nesējos, kā arī papīra formātā.

KP, ņemot vērā lietā iegūto informāciju,

konstatēja:

1. Lietā iesaistītie uzņēmumi

[4] SIA „Baltic Agro” ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40003229974, juridiskā adrese: Lielirbes ielā 32a, Rīga.

[5] LPKS „LATRAPŠ” ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.58503007191, juridiskā adrese: Jelgavas novadā, Elejas pagastā, Elejā, Lietuvas ielā 16A.

[6] SIA „Scandagra Latvia” ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.43603038415, juridiskā adrese: Jelgavas novadā, Elejas pagastā, Elejā, Lietuvas ielā 30.

[7] SIA „LITAGRA” ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40003656745, juridiskā adrese: Ozolnieku novadā, Cenu pagastā, Raubēni, Langervaldes ielā 2.

[8] LAALRUTA ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.50008075221, juridiskā adrese: Ozolnieku novadā, Ozolnieku pagastā, Ozolnieki, Rīgas ielā 34.

[9] SIA „Latagra” ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40003351177, juridiskā adrese: Tukuma novadā, Tukumā, Vilkājas ielā 1.

[10] SIA „KONEKESKO LATVIJA” ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40003450717, juridiskā adrese: Rīgā, Tīraines ielā 15.²

2. Konkrētais tirgus un tirgus dalībnieki

[11] Saskaņā ar KL 1.panta 4.punktu „konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”. Saskaņā ar KL 1.panta 5.punktu „konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”, un saskaņā ar KL 1.panta 3.punktu „konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām”.

Saskaņā ar Lietas izpēti laikā konstatēto visi Lietas dalībnieki nodarbojas ar AAL vairumtirdzniecību Latvijā, kurā ietilpst herbicīdi, fungicīdi un insekticīdi. Vienlaicīgi Lietas ietvaros tika konstatēts, ka herbicīdi, fungicīdi un insekticīdi tiek izmatoti dažādiem mērķiem, vērtējot to aizvietojamību, secināms, ka visas trīs AAL grupas savstarpēji nav aizvietošanas, jo to pielietojums atšķiras un AAL saturā ir dažādas aktīvās vielas (pesticīdi), kas paredzētas tikai konkrētam pielietojumam, piemēram, herbicīds - nezāļu ierobežošanai; fungicīds - sēņu ierosināto augu slimību

² Sakarā ar biznesa virziena maiņu, SIA „Agro Trade Latvija” tika reorganizēta, līdz ar to vienīgais SIA „Agro Trade Latvija” saistību pārņēmējs ir SIA „Konekesko Latvija” 2010.gada 29.novembrī izstājās no LAALRUTA.

ierobežošanai; insekticīds - kaitīgo kukaiņi ierobežošanai. Līdz ar to secināms, ka herbicīdi, fungicīdi un insekticīdi ir atsevišķi konkrētās preces tirgi Konkurences likuma izpratnē. Tomēr, ievērojot plašo kultūraugu veidu klāstu Latvijā, to, ka vairumtirgotāji piedāvā tirgū nevis atsevišķus AAL veidus, bet to „*portfeli*”, kā arī Lietas ierosināšanas pamatu un būtību, Lietas ietvaros ir pietiekami definēt tirgu plaši – herbicīdi, fungicīdi un insekticīdi.

Attiecībā uz konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definēšanu konstatējams, ka, ievērojot nacionālās AAL reģistrācijas prasības, šķēršļus AAL tirdzniecībai ārpus Latvijas, AAL tirdzniecības pārrobežu apjomus, par konkrēto ģeogrāfisko tirgu ir uzskatāma Latvijas teritorija. Tādējādi KP uzskata, ka konkrētais tirgus KL 1.panta 4.punkta izpratnē ir: herbicīdu vairumtirdzniecība Latvijas teritorijā; fungicīdu vairumtirdzniecība Latvijas teritorijā; insekticīdu vairumtirdzniecība Latvijas teritorijā.

[12] Ievērojot Lietuvā iegūto informāciju, konstatējams, ka AAL vairumtirdzniecības tirgus raksturojams kā koncentrēts, jo tajā darbojās neliels³ tirgus dalībnieku skaits. Novērtējot konkrēto tirgu pēc pārdotajiem apjomiem laika periodā no 2009. līdz 2011.gadam pa AAL grupām, t.i., herbicīdiem, fungicīdiem, insekticīdiem, konstatējams, ka AAL vairumtirdzniecības tirgū darbojas divi lielākie AAL vairumtirgotāji LPKS „LATRAPŠ” un SIA „Baltic Agro”, no kuriem viens ir LAALRUTA biedrs SIA „Baltic Agro”, kā arī divi mazāki tirgus dalībnieki – SIA „Scandagra Latvia” un SIA „Litagra” –, kuru tirgus daļas ir divas reizes mazākas par iepriekš minēto tirgus dalībnieku tirgus daļām. Saskaņā ar LAALRUTA sniegto informāciju pēc LPKS „LATRAPŠ” izstāšanās no asociācijas tā rezultātā asociācijas biedri, kas nodarbojas ar AAL vairumtirdzniecību, veido tikai apmēram pusi no Latvijas AAL tirgus.⁴

5. LAALRUTA īstenotā datu vākšanas sistēma

[13] Lietas izmeklēšanā noskaidrots, ka datus par Lietas dalībnieku pārdotajiem AAL apjomiem LAALRUTA uzdevumā vienu reizi gadā apkopoja neatkarīga auditorkompānija SIA „Merhels Revidenti Konsultanti” (turpmāk – MRK), kas šos datus saņēma no LAALRUTA biedriem un tālāk nosūta atpakaļ visiem LAALRUTA biedriem e-pasta veidā, Excel tabulas formā. MRK apkopoja visu LAALRUTA biedru pārdotos AAL apjomus (pēc vērtības) EUR izteiksmē, sagrupējot tos piecās grupās (herbicīdi, fungicīdi, insekticīdi, kodnes, augšanas regulatori), izdalot katru LAALRUTA biedru atsevišķi, papildus norādot kopējo pārdoto apjomu attiecīgajā AAL grupā, kā arī attēlojot kopējo tirgus situāciju Latvijā, starp LAALRUTA biedriem.

[14] Katrs LAALRUTA biedrs par pārdotajiem AAL MRK sniedz datus par iepriekšējo gadu, šāda apkopošana notiek kopš LAALRUTA dibināšanas.⁵

[15] Informācijas apmaiņas kopējais periods Lietuvā ir identificēts no 2007. līdz 2011.gadam.

[16] Par informācijas apkopošanu vienojās visi LAALRUTA biedri pilnsapulcē, par to vienbalsīgi balsojot un pieņemot kopīgu lēmumu.

6. LAALRUTA piedāvātā rakstveida apņemšanās

³ Lietas uzsākšanas brīdī LAALRUTA bija 6 biedri, bet pašreiz 3.

⁴ LAALRUTA 03.06.2013. vēstule Nr.14/2013.

⁵ Piemēram, pēdējā KP konstatētā datu apkopošana bija par laika periodu no 01.01.2011. – 31.12.2011. LAALRUTA biedri MRK apkopotu informāciju par visiem LAALRUTA biedriem saņem tekošā gada pirmajā ceturksnī. Datus par 2011. gadu LAALRUTA biedri no MRK saņēma 19.03.2012.

[17] KP 09.05.2013. nosūtīja Lietas dalībniekiem iebildumus par LAALRUTA īstenoto informācijas apmaiņas sistēmu, identificējot ar informācijas apmaiņu saistītos riskus konkurencei.

[18] Pēc iepazīšanās ar KP 09.05.2013. vēstulē izteiktajiem iebildumiem Lietas dalībnieki sniedza viedokli par Lietā konstatētajiem faktiem un identificētajiem riskiem. LAALRUTA 03.06.2013. vēstulē Nr.14/2013 un 17.07.2013. vēstulē Nr.15/2013 norādīja, ka, ņemot vērā KP ieteikumus, LAALRUTA vēlas arī turpmāk veikt asociācijas dalībnieku datu apkopošanu, lai nodrošinātu vispārēju ieskatu ķīmisko AAL tirgus struktūrā. Saskaņā ar Eiropas AAL asociācijas praksi, LAALRUTA vēlas veikt informācijas un statistikas datu apkopošanu asociācijas ietvaros par iepriekšējo kalendāro gadu. AAL sadalīti piecās lielās grupās (t.i., herbicīdi, fungicīdi, insekticīdi (iekļaujot akaricīdus, nemocītus), augu augšanas regulatori, kodnes, citi (moluskicīdi, repelenti, rodenticīdi, lihenicīdi, limacīdi)), katrs dalībnieks atsevišķi saņems informāciju par pārdoto kopējo AAL daudzumu naudas izteiksmē katrā no minētajām AAL grupām.

[19] Lai novērstu identificētos riskus konkurencei saistībā ar informācijas apkopošanu un apmaiņu starp LAALRUTA biedriem, LAALRUTA 21.08.2013. KP iesniedza rakstveida apņemšanos, ar kuru apņēmas:

- Turpmāk īstenot informācijas un statistikas datu apkopošanu un apmaiņu LAALRUTA, ievērojot LAALRUTA 17.07.2013. vēstulē Nr.15/2013 noteikto kārtību, nodrošinot, ka LAALRUTA biedriem ir pieejama informācija apkopotā veidā par iepriekšējā gadā LAALRUTA biedru pārdoto kopējo AAL daudzumu naudas izteiksmē katrā no AAL grupām (t.i., *herbicīdi, fungicīdi, insekticīdi (iekļaujot akaricīdus, nemocītus), augu augšanas regulatori, kodnes, citi (moluskicīdi, repelenti, rodenticīdi, lihenicīdi, limacīdi)*) un katra LAALRUTA biedra informācija par tā individuālo tirgus daļu (procentos).
- Informēt LAALRUTAS esošos biedrus, kā arī potenciāli jaunus biedrus par AAL informācijas apkopošanas noteikumiem LAALRUTA ietvaros.

KP uzskata, ka LAALRUTA AAL statistikas datu apkopošanas un apmaiņas sistēmas precizēšana, kā arī informācijas par to nodrošināšana esošajiem un potenciālajiem LAALRUTA biedriem, ņemot vērā šīs lietas apstākļus, ir pietiekama, lai novērstu konkurences deformēšanas risku. KP konstatē, ka, ņemot vērā iepriekš minēto, ir lietderīgi pieņemt lēmumu par lietas izpētes izbeigšanu. Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 11.panta pirmās daļas 1.punktu un 27.² panta otro daļu, Konkurences padome

nolēma:

izbeigt lietu Nr. p/11/03.01./15 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta iespējamo pārkāpumu Latvijas augu aizsardzības līdzekļu ražotāju un tirgotāju asociācijas – LAALRUTA - un SIA „Baltic Agro”, SIA „Latagra”, LPKS „Latraps”, SIA „Scandagra Latvia”, SIA „Litagra”, SIA „KONEKESKO LATVIJA” darbībās”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

S.Ābrama